



## Saksframlegg

Utv.saksnr	Utvalg	Møtedato
	Hovedutvalg for næring, plan og miljø	24.09.2019
	Formannskapet	08.10.2019
	Kommunestyret	12.11.2019

### Tiltaksplan for utvidelse av kommunalt avløpsnett

#### Rådmannens innstilling

Tiltaksplan for utvidelse av kommunalt avløpsnett 2019-2028 vedtas.

#### SAKSUTREDNING

##### 1. Saksopplysninger

Eidsvoll kommune har startet arbeidet med opprydding i avløp fra spredt bebyggelse, jamfør EUs rammedirektiv for vann. Det er tidligere utarbeidet en saneringsplan (plan for nykloakkering) for årene 1992-2006. Av hensyn til mulige misforståelser så foreslås det at begrepet «saneringsplan» ikke benyttes i planen, for å understreke at planen handler om utvidelse av kommunalt avløpsnett, og ikke rehabilitering/utskifting.

En tiltaksplan inneholder prioriterte områder for utvidelse av kommunalt avløpsnett og legger føringer for hvilke boligområder kommunen skal legge til rette for tilknytning i, ved å utvide eksisterende ledningsnett.

Tiltaksplanen er en plan som inkluderer økonomiske estimat for prosjektene. Tiltaksplanen er en del av hovedplan for avløp og skal behandles årlig av kommunestyret. Tiltaksplanen vil bli revidert i 2020 i forbindelse med rullering av kommuneplanen, slik at de tekniske planarbeidene følger kommuneplanperioden.

Det er gjennomført offentlig ettersyn og Fylkesmannen i Oslo og Viken har gitt tilbakemelding i saken.

Saksframlegget ble returnert til administrasjonen ved behandling i hovedutvalg for næring, plan og miljø i PS91/19, hvor det ble anmodet om ytterligere presiseringer og fremleggelse av dokumentasjon.

##### 2. Vurdering

I forbindelse med prosessen med opprydding i avløp fra spredt bebyggelse er det viktig av hensyn til vannforekomstene å vurdere tilknytning av boliger, fremfor lokale utslipp. I henhold til vedtatte retningslinjer for opprydding i spredt avløp skal alle boliger nærmere enn 100 meter pålegges tilknytning til kommunalt avløpsnett. Boliger som ligger noe lenger unna vil i utgangspunktet bli pålagt å oppgradere private avløpsanlegg fremfor tilknyttet. Det er enkelte områder som allikevel kan pålegges tilknytning ved utvidelse av kommunalt ledningsnett.

Fylkesmannen i Oslo og Viken anbefaler at flest mulig boliger tilknyttes kommunalt avløp for å redusere lokal forurensning. I vedtatte retningslinjer for opprydding i spredt avløp skal ikke en privat avløpseier pålegges høyere kostnader enn 2,5G ved tilknytning til kommunalt avløpsnett, eks. tilknytningsgebyr. Ved at kommunen utvider eksisterende ledningsnett der det vurderes forsvarlig øker muligheten til å knytte flest mulig til kommunalt avløpsnett. En politisk vedtatt tiltaksplan for utvidelse av kommunalt avløpsnett er viktig med hensyn til hvilke tiltak kommunen selv kan utføre for å oppnå de nasjonale målene om minimum god kjemisk og økologisk tilstand i alle vannforekomster.

Bakgrunnen for prioriteringen i tiltaksplanen er samlet forurensningsrisiko, antall boliger og økonomisk vurdering. Områder med stor belastning og dårlige infiltrasjonsforhold vil være høyere prioritert i tiltaksplanen enn områder med gode infiltrasjonsforhold. Tiltaksplanen har en stipulert totalramme på 141 mill. i perioden 2019-2028. Tiltaksplanen påvirker mange private avløpsanleggeiere og det er derfor gjennomført offentlig ettersyn.

### **Besvarelse av spørsmål fra hovedutvalg for næring, plan og miljø:**

1. En oversikt over og prinsipp på hvordan kostnader vil fordeles, og også dokumentasjon i lys av tidligere behandlinger innenfor dette leveranseområdet.

Prinsipp for fordeling av kostnader tar utgangspunkt i selvkostområdet avløp. Planen er en utvidelse av eksisterende ledningsnett. Finansieringsmodellen er således lik som ved utskifting og rehabilitering av avløpsnett. Prioriterte tiltak budsjettbehandles årlig i kommunestyret. Tiltaksplanen skal revideres hvert fjerde år for å legge til aktuelle områder for utvidelse av avløpsnett.

Forslag til tiltaksplan for utvidelse av kommunalt avløpsnett tar utgangspunkt i tidligere utarbeidet saneringsplan avløp (1992-1996). Det er gjenstående tiltak som ikke har kommet til utførelse, og de er prioritert i forslaget til ny plan.

2. Hvilke områder er vurdert, men ikke medtatt?

Planen er som nevnt basert på tidligere saneringsplan. Den gamle planen er gjennomgått og administrasjonen har vurdert alle potensielle områder i kommunen. I forslag til ny plan er det satt opp prioritering for de neste ti årene. Som vurderingskriterier er det blant annet lagt vekt på kost/nytte, antall mulige tilknyttede personekvivalenter (PE), miljøpåvirkning som følge av eksisterende private anlegg, samt grunnforhold. Områder utenfor tettbebygde strøk med gode infiltrasjonsforhold er eksempelvis ikke prioritert like høyt som sentrumsnær beliggenhet med risiko for akutt forurensning. Kommuneplanen er benyttet som underlag for å kartlegge aktuelle områder for utbygging. Områder som i denne planen ikke er foreslått prioritert kan derfor bli aktuelle på et senere tidspunkt.

Eksempler på områder som er vurdert, men ikke foreslått prioritert:

- Hagavegen/Finstad – Behov for lang overføringsledning og pumpeanlegg.
- Homlenvegen/Risebruvegen – Behov for lang overføringsledning og pumpeanlegg. Gode infiltrasjonsforhold i området.
- Gullverket nord/øst for Jønsjøen – Behov for lang overføringsledning og flere pumpeanlegg.
- Østsiden mellom Røysiåsen og Skakkland – Behov for lang overføringsledning og flere pumpeanlegg.
- Dokken – Behov for lang overføringsledning og flere pumpeanlegg.

1. At berørte grunneiere for tilknytning i grender/områder blir direkte varslet, slik at dette kan dokumentere at er varslet, og at det i områdene ikke tas parallelle egne private initiativ for utbedring.

Dersom kommunestyret vedtar at berørte grunneiere skal informeres om planlagt utvidelse av kommunalt avløpsnett, vil administrasjonen gjennomføre dette. Alminnelig praksis ved etablering av tiltaksplaner er at de kunngjøres gjennom offentlig ettersyn. En eventuell varsling vil bli arkivert i kommunens sak/arkivsystem, etter aktuelle gårds- og bruksnummer.

Prinsipper for saksbehandling er hjemlet på følgende måte:

- Plan- og bygningsloven (kan stille krav om tilknytning)
- EUs vanddirektiv (bedre kvaliteten i resipientene)
- Forurensningsforskriften (krav om unngåelse av forurensning)
- Eidsvoll kommunes lokale forskrift om mindre avløpsanlegg (grenseverdier og utforming av nye avløpsanlegg).

Det er i tillegg vedtatt retningslinjer (PS 101/18) for opprydding i avløp fra spredt bebyggelse i Eidsvoll. Retningslinjene skal sikre likebehandling i Eidsvoll kommune, og det er egne retningslinjer for saksbehandling i tilknytningssaker. I saker der det blir etablert nye avløpsanlegg så vil ikke disse få pålegg om tilknytning før det har gått 10 år etter ferdigstillelse av anlegget.

Ved søknader uten at EK har sendt pålegg så vil det være kontrolleres mot tiltaksplan for utvidelse av kommunalt avløpsanlegg, for å sikre at grunneiere ikke oppgraderer unødig eller blir pålagt å knytte til etter kortere tid enn 10 år. Investeringskostnad/avskrivning over 10 år er lagt til grunn for karanteneperioden for pålegg om oppgradering.

### **Endringer i tiltaksplanen etter offentlig ettersyn:**

- Etter vedtak fra hovedutvalg for næring, plan og miljø 21.05.19 er Bygdetunet prioritert som tiltak nr. 3 i planen sammenlignet med tidligere utkast.
- Tunneltoppen foreslås prioritert som nr. 1 grunnet planlagt utskifting av vannledning i vegen i 2020. Kastellet foreslås derfor prioritert som nr. 2 med gjennomføring i 2021.

Innspill og svar etter offentlig ettersyn:

#### Fylkesmannen i Oslo og Viken:

*Fylkesmannen er positiv til at Eidsvoll kommune har utarbeidet en saneringsplan for avløp. Dette er en oppfølging av utslippstillatelsens krav om fornyelse av ledningsnett. En svikt i avløpshåndteringen kan få alvorlige konsekvenser for helse og miljø.*

*Det fremkommer ikke hvor høy fornyelsestakten i prosent av spillvannsførende ledningsnett skal være i saneringsplanen. Fylkesmannen anbefaler at Eidsvoll kommune etterstreber en fornyelsestakt på spillvannsledninger på minst 1 % årlig i gjennomsnitt i en 10-årsperiode av saneringsplanen. Det store etterslepet på avløpssiden skyldes svært lav fornyelsestakt i kommunen over flere år. Denne har ligget godt under landsgjennomsnittet som heller ikke er bærekraftig.*

#### Svar fra Eidsvoll kommune:

*Saneringsplanen inneholder prioriterte områder for utvidelse av kommunalt avløpsnett og legger føringer for hvilke boligområder kommunen skal legge til rette for tilknytning i, ved å utvide eksisterende ledningsnett. Dette er altså ikke en plan som omfatter rehabilitering/fornyning av det kommunale avløpsnett, og fornyelsestakt er derfor ikke tatt inn i denne planen.*

*Når det gjelder fornyelsestakt på spillvannsledninger har Eidsvoll kommune lagt seg på 1,5 % fornyelse per år, jf. Hovedplan avløp 2019-2023.*

### **3. Alternativer**

Alternativet er at Eidsvoll kommune ikke har en plan for utvidelse av kommunalt avløpsnett.

### **4. Konklusjon**

Tiltaksplan for utvidelse av kommunalt avløpsnett 2019-2028 vedtas.

#### **Vedlegg som følger saken:**

- 1 Tiltaksplan for utvidelse av kommunalt avløpsnett 2019-2028

#### **Vedlegg som ligger i saksmappen**

**Utskrift av behandlet sak sendes til**